

**WOJEWODA
ŚWIĘTOKRZYSKI**

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Oddział Obsługi Klienta

Wysł.
dnia **27. 06. 2024**

L.dz..... Ilość zał.....
Podpis.....

9/10

Kielce, dnia 25 czerwca 2024 r.

Znak: PSZ.IV.9514.5.2024

**Pan
Grzegorz Wilk
Kierownik Zakładu Aktywności Zawodowej
ul. Krzywa 1
26-200 Końskie**

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 30 ust. 3b ustawy z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t. j. Dz. U. z 2024 r., poz. 44) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 14 października 2023 r. w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli przez organy upoważnione do kontroli na podstawie ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2023 r., poz. 2283), jak również art. 16 ust. 2 ustawy z 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224 ze zm.) w dniach 16, 19, 22, 23, 24 kwietnia 2024 r. w Zakładzie Aktywności Zawodowej w Końskich, ul. Krzywa 1, 26-200 Końskie została przeprowadzona kontrola problemowa.

Kontrolę przeprowadziły:

- ✓ Ewa Kasperkiewicz - inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu kontrolującego, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr 286/2024;
- ✓ Ewelina Sornat - inspektor wojewódzki, upoważnienie do przeprowadzenia kontroli nr 287/2024.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie ww. upoważnień wydanych w dniu 15 kwietnia 2024 r. przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego z up. Wojewody Świętokrzyskiego oraz na podstawie programu kontroli.

Zgodnie z § 16 ust. 1 ww. rozporządzenia, w przypadku stwierdzenia w wyniku kontroli nieprawidłowości lub naruszeń prawa w zakresie przedmiotu kontroli, organ upoważniony do kontroli, niezwłocznie po podpisaniu protokołu kontroli, sporządza wystąpienie pokontrolne, które przekazuje kontrolowanemu.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

Badanie prawidłowości tworzenia i wykorzystywania środków zakładowego funduszu aktywności zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2024, poz. 44) oraz rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie zakładów aktywności zawodowej (tekst jedn. Dz.U. z 2021 r., poz. 1934 ze zm.) w okresie od dnia 1 stycznia 2022 r. do dnia przeprowadzania kontroli.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniono pozytywnie z nieprawidłowościami.

Ustalenia z kontroli zawarte zostały w sporządzonym protokole.

W trakcie kontroli stwierdzono nieprawidłowości:

1. Nieaktualny regulamin zakładowego funduszu aktywności.

Zgodnie z § 16 ust. 1 cyt. rozporządzenia organizator opracowuje i zatwierdza regulamin zakładowego funduszu aktywności określający w szczególności tryb i zasady przeznaczania środków tego funduszu na wydatki, o których mowa w § 15. W trakcie kontroli kierownik Zakładu okazał Regulamin Zakładowego Funduszu Aktywności Zawodowej w Końskich z dnia 19.03.2019 r. Regulamin został opracowany i zatwierdzony przez organizatora. Analiza dokumentu wykazała, że zapisy § I, II, IV, V, VI pkt. 9, VIII - w zakresie uzależnienia udzielonej pomocy od sytuacji materialnej i losowej oraz X, XIII regulaminu nie są aktualne.

Zalecenie:

Zobowiązuje się kierownika ZAZ-u w Końskich do dostosowania zapisów regulaminu do obowiązującego stanu prawnego i przedstawienia w tut. Urzędzie, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, aktualnego regulaminu zakładowego funduszu aktywności.

2. Pomyłki w dokumentacji dotyczącej tworzenia i wydatkowania środków zakładowego funduszu aktywności.

Przeprowadzona podczas czynności kontrolnych analiza dokumentacji dotyczącej tworzenia i wydatkowania środków zakładowego funduszu aktywności w ZAZ w Końskich, wykazała wydatki, które zostały omyłkowo opłacone z zakładowego funduszu aktywności lub były związane z błędnym zasileniem tego rachunku. Zgodnie z „Wyjaśnieniem dotyczącym wpływów i wydatków na ZFAZ” sporządzonym przez główną księgową ZAZ-u oraz kierownika ZAZ-u w dniu 18.04.2024 r. poniesione omyłkowo wydatki zostały zwrócone na konto zfa, wyeliminowano również błędne zasilenie rachunku.

Zalecenie:

W dalszej działalności zobowiązuje się kierownika ZAZ w Końskich do wyeliminowania pomyłek związanych z wydatkowaniem i nieprawidłowym zasileniem rachunku zakładowego funduszu aktywności, bowiem tworzenie i wydatkowanie środków zakładowego funduszu aktywności powinno opierać się na zasadach określonych w treści § 14 oraz §15 rozporządzenia w sprawie zakładów aktywności zawodowej.

3. Nieprawidłowa klasyfikacja wydatków w ewidencji środków zakładowego funduszu aktywności.

W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych w dokumentacji dotyczącej ewidencjonowania środków zakładowego funduszu aktywności stwierdzono, że część wydatków poniesionych z zakładowego funduszu aktywności zostało nieprawidłowo sklasyfikowane w ewidencji tych środków, tj. nieodpowiednio przypisane do podstawy prawnej poniesionych kosztów. Nieścisłości dotyczyły wydatków związanych ze świadczeniem pomocy opiekunów w rekreacji i uczestnictwie osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym (podstawa prawna wydatkowania § 15 ust. 1 pkt 14 cyt. rozporządzenia), które błędnie zakwalifikowano do kosztów rekreacji i uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu kulturalnym (podstawa prawna wydatkowania § 15 ust. 1 pkt 8 cyt. rozporządzenia). Ponadto w ewidencji środków funduszu brak było informacji o formie udzielonej pomocy, o której mowa w § 15 ust. 2 ww. rozporządzenia.

Zalecenie:

Zobowiązuje się organizatora ZAZ-u do prowadzenia ewidencji środków zakładowego funduszu aktywności zawodowej w sposób prawidłowy, tj. do klasyfikowania wydatków zgodnie z katalogiem ujętym w treści § 15 ust. 1 rozporządzenia w sprawie zaz. Ponadto

należy mieć na uwadze, że zgodnie z § 15 ust. 2 ww. rozporządzenia pomoc, o której mowa w ust. 1 pkt 4 i 6–11, może być udzielana w formie pomocy bezzwrotnej lub w formie nieoprocentowanej pożyczki oraz zakupów bezpośrednich. Wobec powyższego informacja o formie udzielonej pomocy powinna zostać zawarta w ewidencji środków zakładowego funduszu aktywności.

4. Korzystanie z zakładowego funduszu aktywności przez osoby nieuprawnione w zakresie udzielania pożyczek (nieprawidłowość objęta postępowaniem pokontrolnym w ramach kontroli okresowej przeprowadzonej w ZAZ w 2022 r.)

Podczas czynności kontrolnych przeprowadzonych w Zakładzie w zakresie wydatkowania środków zakładowego funduszu aktywności w okresie od 1 października 2021 r. do dnia przeprowadzenia kontroli (tj. 6, 7 i 10 października 2022 r.) - stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wydatkowania funduszu dotyczące udzielenia pożyczek osobom nieuprawnionym. Zalecenia odnoszące się do korzystania z zakładowego funduszu aktywności przez osoby nieuprawnione w zakresie udzielania pożyczek zostały zawarte w wystąpieniu pokontrolnym Wojewody Świętokrzyskiego z 6.12.2022 r., znak: PSZ.IV.9514.13.2022, wobec powyższego odstępuje się od wydania zaleceń w tym zakresie.

5. Korzystanie z ZFA przez osobę nieuprawnioną w zakresie zakupu okularów korekcyjnych dla pana [REDAKTOWANE]

Analiza dokumentacji dotyczącej wydatkowania zakładowego funduszu aktywności wykazała, że z funduszu tego korzystała dwukrotnie osoba do tego nieuprawniona. Dokumentacja wskazuje, że w ramach poprawy warunków pracy i rehabilitacji osób niepełnosprawnych zaliczonych do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności (§ 15 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia) - w roku 2022 (faktura VAT nr 315/2022 z 12.07.2022 r. wystawiona przez [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] na kwotę 1550 zł) oraz w roku 2024 (faktura VAT nr 90/2024 z 24.02.2024 r. wystawiona przez ww. sprzedawcę na kwotę 1700 zł), zostały zakupione okulary korekcyjne z antyrefleksem do pracy przy komputerze dla [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE] posiadającego orzeczenie o [REDAKTOWANE] niepełnosprawności z symbolem przyczyny niepełnosprawności [REDAKTOWANE] [REDAKTOWANE]). Dysfunkcja taka nie jest objęta definicją zawartą w § 2 ust. 2 pkt. 7 rozporządzenia w sprawie zakładów aktywności zawodowej.

Zalecenie:

Zgodnie z definicją zawartą w § 2 ust. 2 pkt. 7 rozporządzenia w sprawie zaz za osoby niepełnosprawne zaliczone do znacznego i umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, uznaje się niepełnosprawnych pracowników zakładu zaliczonych do:

a) znacznego stopnia niepełnosprawności,

b) umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, u których stwierdzono autyzm, upośledzenie umysłowe lub chorobę psychiczną, w tym osób, w stosunku do których rada programowa, o której mowa w art. 10a ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, zwanej dalej „ustawą”, zajęła stanowisko uzasadniające podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej.

Wobec powyższego, zaleca się zwrot nieprawidłowo wydatkowanych środków funduszu. W 2022 roku była to kwota 1550 zł, w 2024 roku kwota 1700 zł.

Informuję, że zgodnie z art. 29 ust 3a¹ ustawy o rehabilitacji (...) w przypadku wydatkowania zakładowego funduszu aktywności niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 29 ust. 4 albo w razie nieprzekazania środków zakładowego funduszu aktywności na wyodrębniony rachunek bankowy tego funduszu w terminie do dnia 15 lipca roku następującego po roku uzyskania tych środków pracodawca jest obowiązany do dokonania:

- 1) zwrotu 100% kwoty tych środków na zakładowy fundusz aktywności oraz
- 2) wpłaty w wysokości 30% tych środków na Fundusz – w terminie do 20. dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiło ujawnienie wydatkowania zakładowego funduszu aktywności niezgodnie z przepisami lub niedotrzymania terminu do przekazania środków zakładowego funduszu aktywności na wyodrębniony rachunek bankowy (art. 29 ust. 3a¹ ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych). Stosownie do art. 29 ust. 3a² i 3a³ cyt. ustawy wpłata, o której mowa w ust. 3a¹ pkt 2 nie obciąża zakładowego funduszu aktywności a środki zakładowego funduszu aktywności nie podlegają egzekucji sądowej ani administracyjnej oraz nie mogą być obciążane w jakikolwiek sposób, z wyjątkiem wydatkowania środków tego funduszu w sposób określony w akcie wykonawczym wydanym na podstawie art. 29 ust. 4.

W dalszej działalności zobowiązuje się kierownika ZAZ w Końskich do wnikliwej weryfikacji każdego wydatku w ramach zfa w odniesieniu do obowiązujących przepisów prawa.

6. Nieterminowe przekazanie dochodu uzyskanego z działalności gospodarczej za rok 2019 i 2020 na zfa oraz za rok 2021 (rok 2021 - nieprawidłowość objęta postępowaniem pokontrolnym w ramach kontroli okresowej przeprowadzonej w ZAZ w 2022 r.).

Podczas kontroli przedstawiono dokumenty świadczące o przekazaniu wpływu z uzyskanego dochodu związanego z prowadzoną działalnością za rok 2019 i 2020. Dochód z ww. lat, łącznie w kwocie 32 596,47 zł został przekazany na rachunek zfa w dniu 19.10.2022 r., a więc z pominięciem ustawowego terminu. Na powyższą okoliczność kierownik zakładu złożył wyjaśnienia: *w roku 2019 uzyskaliśmy dochód w kwocie 3 342,74 zł zatwierdzony uchwałą nr 21/3/20. Dochodem tym pokryliśmy część straty z 2017 roku w kwocie 699,45 zł powstałą różnicę dochodu w kwocie 2 643,29 zł wraz z dochodem za 2020 rok 29 953,18 zł zatwierdzonym uchwałą 2/2021 przekazaliśmy na Zakładowy Fundusz Aktywności Zawodowej w łącznej wartości 32 596,47 zł. Analiza akt kontroli wykazała, że również dochód za rok 2021 został przekazany na rachunek zfa z pominięciem ustawowego terminu.*

Zalecenie:

W dalszej działalności zobowiązuje się kierownika Zakładu Aktywności Zawodowej w Końskich do terminowego przekazywania uzyskanego dochodu z działalności na wyodrębniony rachunek zakładowego funduszu aktywności.

Natomiast nieprawidłowość dotycząca roku 2021 została objęta wystąpieniem pokontrolnym znak: PSZ.IV.9514.13.2022 z dnia 6.12.2022 r. W związku z powyższym odstępuje się od wydania zalecenia pokontrolnego w tym zakresie.

7. Nieterminowe zasilenie rachunku zfa zwolnieniem z podatku od nieruchomości za rok 2021.

Stosownie do art. 31 ust. 4 ustawy o rehabilitacji prowadzący zakład aktywności zawodowej przekazuje środki uzyskane z tytułu zwolnień, o których mowa w ust. 1, oraz wpływy z dochodu związanego z prowadzeniem działalności gospodarczej na zakładowy fundusz aktywności. Zgodnie z art. 31 ust. 1 ww. ustawy prowadzący zakład pracy chronionej spełniający warunek, o którym mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 lit. b, lub zakład aktywności zawodowej w stosunku do tego zakładu jest zwolniony z:

1) podatków, z zastrzeżeniem ust. 2, z tym że:

a) z podatków od nieruchomości, rolnego i leśnego - na zasadach określonych w przepisach odrębnych,

b) z podatku od czynności cywilnoprawnych - jeżeli czynność przez niego dokonana pozostaje w bezpośrednim związku z prowadzeniem zakładu;

2) opłat, z wyjątkiem opłaty skarbowej i opłat o charakterze sankcyjnym.

Analiza akt kontroli wykazała, że kwota zwolnienia z podatku od nieruchomości za rok 2021 zasilła rachunek zfa w dniu 22.06.2023 r., czyli z pominięciem ustawowego terminu.

Zalecenie:

W dalszej działalności zobowiązuje się prowadzącego Zakład Aktywności Zawodowej do terminowego przekazywania uzyskanego zwolnienia z podatku od nieruchomości na wyodrębniony rachunek zakładowego funduszu aktywności.

8. Zagrożenie dla prawidłowej realizacji obowiązków wynikających z ustawy o rehabilitacji w zakresie pomniejszania wpłat na rachunek zfa w związku z wysokimi kosztami dzierżawy.

W trakcie kontroli przedstawiono dokumenty w postaci umowy dzierżawy nieruchomości zawartej 1.07.2009 r. pomiędzy Polskim Związkiem Niewidomych Zarządem Okręgu Świętokrzyskiego z siedzibą w Kielcach przy ul. Czerwonego Krzyża 3 będącego organizatorem zakładu aktywności zawodowej a Zakładem Aktywności Zawodowej z siedzibą w Końskich przy ul. Krzywej 1 wraz z aneksami. Kontrolujący zwrócili uwagę na aneks nr 01/02/2024 z 1.02.2024 r., z którego wynika, że organizator za dzierżawę lokali, w których utworzył zakład aktywności zawodowej żąda miesięcznej opłaty czynszu w wysokości 9 450 zł. Rocznie zatem Zakład jest zobowiązany wypłacić swojemu organizatorowi bardzo wysoką kwotę, która pomniejsza dochód przeznaczany na zasilenie zakładowego funduszu aktywności. Regulacja prawna, wynikająca z ustawy o rehabilitacji, ma na celu tworzenie i ochronę miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych oraz umożliwienie im rehabilitacji zawodowej i społecznej. Obniżenie wpłat na zfa z tytułu uzyskanego dochodu z działalności, wynikające z wysokich opłat za dzierżawę, zdaniem kontrolujących, utrudnia realizację tego celu. Zakład Aktywności Zawodowej to istotna instytucja w systemie wsparcia dla osób niepełnosprawnych. Odgrywa kluczową rolę w aktywizacji zawodowej i społecznej tej grupy. Dzięki szerokiej ofercie usług, takich jak rehabilitacja zawodowa, terapia zajęciowa, szkolenia czy doradztwo zawodowe, ZAZ pomaga osobom z niepełnosprawnością zdobywać niezbędne umiejętności

i doświadczenie zawodowe, które przyczyniają się do poprawy jakości ich życia i zwiększenia aktywności zawodowej. Dlatego, aby mieć odpowiednie środki na zfa ważne jest prawidłowe, rzetelne i gospodarne tworzenie zfa, aby jeszcze skuteczniej wspierać osoby niepełnosprawne na rynku pracy. Istotnym i kluczowym zadaniem organizatora, który tworzy zakład aktywności zawodowej jest jego wspieranie w funkcjonowaniu i działaniu na rzecz osób niepełnosprawnych, nie można tracić z pola widzenia nadrzędnego celu, którym jest praca i rehabilitacja osób niepełnosprawnych.

Zalecenie:

W dalszej działalności zaleca się aby prowadzący Zakład Aktywności Zawodowej dołożył wszelkich starań mających na celu wspieranie utworzonej przez siebie jednostki, której statutowym i głównym zadaniem jest rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych, a więc osób z wielkim trudem odnajdujących się na rynku pracy i w życiu społecznym. Ponadto należy mieć na uwadze, że roczna kwota czynszu, którą zakład aktywności zawodowej jest zmuszony zapłacić swojemu organizatorowi w znaczący sposób pomniejsza dochód z działalności, który mógłby zasilić rachunek zakładowego funduszu aktywności, a co za tym idzie wspomóc proces aktywizacji osób niepełnosprawnych w życiu zawodowym i społecznym.

W związku z faktem, iż niektóre ze stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości mogą wskazywać na konieczność podjęcia - w oparciu o art. 29 ust 3a¹ pkt 2 ustawy o rehabilitacji, działań przez inny właściwy organ, na podstawie §17 ust. 4 rozporządzenia w sprawie trybu i sposobu przeprowadzania kontroli (...) informuję, że niniejsze wystąpienie pokontrolne zostanie przekazane Państwowemu Funduszowi Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - do wiadomości i ewentualnego dalszego wykorzystania służbowego.

Jednocześnie informuję, że wyniki niniejszej kontroli zostaną przekazane także do wiadomości Samorządu Województwa Świętokrzyskiego, który (zgodnie z art. 29 ust. 3 ustawy) współfinansuje m.in. koszty działania zakładu aktywności zawodowej.

Kierownik podmiotu kontrolowanego zobowiązany jest zawiadomić organ upoważniony do kontroli o sposobie wykorzystania uwag i wykonania zaleceń pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. Powyższe zawiadomienie

należy złożyć na piśmie w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia

pokontrolnego na adres:

Mariusz Pasek
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia
Świętokrzyski Urząd Wojewódzki
al. IX Wieków Kielc 3
25-516 Kielce

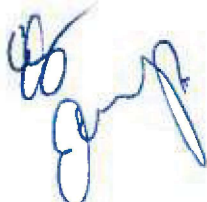
WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

.....*Józef Brtek*.....

(zarządzający kontrolę)

Do wiadomości:

1. Polski Związek Niewidomych
Okręg Świętokrzyski w Kielcach
ul. Czerwonego Krzyża 3
25-353 Kielce
2. Samorząd Województwa Świętokrzyskiego.
3. PFRON Warszawa.

KIEROWNIK
Oddziału ds. Rynku Pracy

Agnieszka Janecka

ZASTĘPCA DYREKTORA
Wydziału Polityki Społecznej i Zdrowia

Mariusz Pasek

